

Лише Павук-чародій, розчавлений власною провиною, вірив, що загубленого принца можна знайти. Забутий майже всіма, зневажений обома ворожими сторонами, він споглядав світи крізь павутиння снів, сподіваючись знайти відповідь. Але павутиння лишилося темним, тож його нещастя зростало. Якось уночі, зневірившись, він спряв нитку у світ Незрячого люду і проповз до нього крізь двері, дозволивши їм зачинитися за собою.

Хтось каже, що він залишається там досі, збожеволілий від провини та горя, нездатний повернутися до свого світу, так і шукає загубленого принца.

Хтось каже, що це лише казка.

Частина 1 Ванесса

1

У місті чарівних речей, автобусів, пластику, бетону та потягів жив собі молодий чоловік на ім'я Том Арджент. Було це у старі часи великих, загублених міст людей, міст із дивними та прекрасними назвами, наповнених палацами й парками; тунелями, що простягалися на милі під землею; ринками, музеями, гральними залами й блискучими вежами з зеленого скла.

Цим дивовижним містом був Лондон. Том мешкав у районі Кінгз-Крос, колись давно відомому як Батлбридж. Том ніколи не питав себе, чому той має таке найменування. Наскільки він знав, це була просто назва. Але назви — таємні, могутні слова — так легко не роздають. А мегаполіси — це цікаві місця, де стоншується шкіра між світами, і часом з одного до іншого може потрапити чимало див (і навіть королів).

Том Арджент працював у маленькій крамниці поряд із Каледоніан-роуд, де продавалися вживані фотокамери та плівки, об'єктиви, штативи, збільшувачі, альбоми глянцевого чорно-білих світлин. Усе це були чарівні речі: скриньки для виловлювання спогадів; затвори, що вміють зупиняти Час; об'єктиви, здатні саме світло звертати з його прямого курсу. Але Том не вірив у казки й дива. Він міг перетнути гіацинтовий ліс і не побачити жодної феї — не те щоб у Лондоні були гіацинтові ліси, але тут є парки з віковими деревами, і ринки, повні спецій та фруктів з країн, розташованих за тисячі миль; і люди всіх рас і типажів; і бруковані вулички, які відгоняють привидами;

і кораблі, які з'являються лише з настанням ночі, і потаємні чумні ями під землею.

Але Том ніколи не бачив цих речей. Натомість бачив сміття, дорожній рух і дим, а ще людей з мобільними телефонами, які раптом зупиняються на вулиці, коли він йде позаду, і сердитих таксистів, і буйних п'яниць, і велосипедистів, які ніколи не дивляться куди їдуть.

Том Арджент не помічав чарів навіть у себе під носом. Натомість бачив відхід пливки, прищестя цифрової доби й силу соціальних мереж, і непокоївся про те, як сплачувати за оренду і творити мистецтво у світі, де платою митцям є незахищеність. Авжеж, він був не сліпішим за багатьох, але таким є вплив великих міст на людей. Вони притупляють відчуття, вбивають цікавість, змушують зазирати в себе, а не роздивлятись навколо. А люди особливо піддатливі такого роду нечутливості — і тому феї глузують з них і кличуть Незрячим людом.

Лише тоді Том Арджент відчував, що світ таки *справжній*, коли бачив його крізь об'єktiv. Фотографія була його пристрасстю, і більшість вільного часу він проводив біля Кінгз-Крос, знімаючи вулиці. Він бачив безхатків, плавучі будинки на каналі Ріджентс, собак, автівки, залізничні потяги, вокзал з його великим скляним дахом і вицвілими, припорошеними фасадами з червоної цегли. Крізь об'єktiv фотокамери Тома повсякденне ставало чарівним, буденне — незвичайним. Завдяки його камері забуте набувало несподіваного фокусу. Крикливі кольори змінювалися чіткими, ностальгічними чорнобілими, і Том бачив світ таким, яким той був насправді, наче об'єktiv камери — це око, що бачить за межами повсякдення. І лише тоді він був по-справжньому щасливим.

Том проявляв і друкував свої знімки у фотолабораторії в себе на горищі — найближче до магії, що було в його

житті, чи принаймні він так гадав. Іноді виставляв свої роботи, хоча ніколи їх не продавав. Він мешкав сам над фотокрамницею, у крихітній однокімнатній квартирі на горищі з краєвидом на дахи. Його батьки загинули під час пожежі в будинку першого року його навчання в університеті, і він не мав ані родини, ані друзів — окрім тих приятелів, з якими вітається, не знаючи насправді їхніх імен. У нього були чорне волосся й замислені темні очі, а обличчя бліде від надто тривалого перебування в чотирьох стінах. Він мав двадцять дев'ять років і ніколи не був закоханий.

Його начальника, власника цієї крамниці та багатьох інших при дорозі, звали містер Бернет. Том бачив його лише раз, того дня, коли отримав роботу. Після цього контактував з ним лише через електронну пошту та посередників. Містер Бернет мешкав у будинку на протилежному березі каналу Ріджентс і ніколи не з'являвся на людях без довгого темного пальта. Лише блиск його сіро-золотавих очей виднівся з-під крилатого капелюха. Він викликав у Тома тривогу, але чим саме, той не знав, і потай навіть радів, що не бачить його частіше. Але містер Бернет був значно щедрішим за всіх інших працедавців, яких мав Том, і ніколи, здавалося, не переймався тим, скільки грошей заробив хлопець або що саме продав (і чи продав взагалі). Робочі години були короткі, платня добра, а квартира над крамницею, хоч яка маленька, містила темну кімнату, де він міг працювати. І Том займався тим, що любив найбільше: працював з камерами та світлинами. Це була робота його мрії, і містер Бернет ніколи не втручався.

Того дня, коли починається ця історія, Том прокинувся рано вранці, взяв камеру і сумку й вирушив на пошук того, що можна сфотографувати. Був ранній квітень, коли світло найприємніше, і тими сонячними весняними ранками Том іноді відчував, що світ готовий скинути шкіру від самого

дотику, а під нею відкриється краса — а іноді жахіття. Кульбаба, що проростає у тріщинах бруківки. Дівчина, що повертається з ночівлі в передмісті, захоплена в несподівану мить.

Старий безхатько з в'язкою книг, що прибирає своє картонне ліжко й похмуро бурмоче сам до себе, не підозрюючи, що в ранковому сонці навколо його голови утворилася вогняна корона.

Том потягнувся по камеру. Зазвичай люди усвідомлювали дуже швидко, що їх фотографують. Іноді вони позували, що було погано, або й ще гірше: ставали ворожими чи тікали. Але старий був надто зайнятий, і Том за допомогою довгого об'єктива зміг відзняти декілька кадрів, перш ніж той щось запідозрив.

— Що це ти робиш? — сказав чоловік, коли нарешті помітив.

— Пробачте. Я сподівався, що ви не проти, — сказав Том. — Просто... у вас цікаве обличчя. Я колекціоную цікавих людей.

— Цікавих, — повторив безхатько. — Юний Колекціонер каже, що ми *цікаві*.

Його голос був м'який та хрипкий, ніби він нечасто ним користувався. Вимова свідчила, що він не з Лондона і не з будь-якого іншого місця, яке міг визначити Том. Його очі за маленькими круглими окулярами були ясні й блискучо-сірі, з золотавими прожилками, що тяглися, мов декоративні тріщинки в японській кераміці.

Чоловік усміхнувся Томові, який вже бачив, що він молодший, ніж спершу здалося, — ще не має шістдесяти, а неслухняне біле волосся надавало йому вигляду божевільного короля.

— Я скажу тобі, що насправді *цікаво*, Колекціонере. Сніданок, — він вказав на найближчу кав'ярню. — Тобто

якщо ти не проти заплатити за частинки моєї душі, які забрав без дозволу.

Том кивнув.

— Авжеж, — сказав він. — Я візьму вам щось. Сендвіч. Гаразд?

— І чаю, будь ласка. Дві чашки. Солодкого. Одну для мене, одну для Чаріси.

Том озирнувся, але, наскільки помітив, білявий чоловік був сам. Певно, він трохи не при собі, подумав Том. Тим, хто не має дому, скрізь ведеться важко.

Хлопець пішов до кав'ярні й вийшов з двома паперовими чашечками підсолодженого чаю та сендвічем з беконом. Чоловік присів на свій стос книжок — охайно перев'язаних кольоровим шнурком — і обережно з'їв сендвіч, намагаючись не впустити жодної крихти. Том зробив ще кілька фотографій чоловіка, доки той їв. Зараз він нагадував хлопцеві диких кішок, що жили на його вулиці, і як вдень вони брали з перекинутих сміттєвих баків те їстівне, що могли, а вночі делікатно, наче королеви у вигнанні, які змушені перетворюватися на кішок, билися за їжу з лисицями.

— Не зважай на Чарісу, — сказав чоловік, доїдаючи сендвіч і беручись до чаю. — Вона не любителька вашої звичайної їжі.

Він зупинився, щоб узяти другу чашку, яку до того поставив на землю, і тепер сидів з чашками в обох руках, по черзі відпиваючи то з однієї, то з іншої.

Том зробив ще кілька знімків.

— Чаріса каже, їй це не подобається. Припини це, Колекціонере.

— Вибачте, — кинув Том, ховаючи камеру в ранець.

— Так краще, — сказав чоловік. — Ліпше їх не нервувати. Вони злі, коли роздратовані. Кажуть, це краде їхні душі, хоч, звісно, вони ніколи їх і не мали.

Том вирішив, що краще не питати, хто такі ці загадкові «вони». Натомість промовив:

— Як вас звати?

Безхатько насторожився.

— *Тобі* я цього не скажу, — відповів він, наче Том запропонував щось надто божевільне, щоб це обміркувати. — Ми не називаємо своїх імен чужинцям. Назви ім'я — і кожен зможе користуватися ним день і ніч. Імена слід тримати при собі, якщо не бажаєш собі лиха.

Том був спантеличений.

— Гаразд, — кивнув божевільний. — Ти не повинен був знати. Скажу тобі от що, Колекціонере. Є денні імена та опівнічні. Денні імена доволі безпечні. Павук приносить удачу до опівночі, але невдачу опісля. А ти мені схожий на тих юнаків, яким потрібна удача і яким краще триматися подалі від темних кімнат. Ти можеш дізнатися моє *денне* ім'я. Можеш кликати мене Павуком.

— Радий знайомству, Павуче, — сказав Том. — Сподіваюся, вам сподобався сніданок.

— Дякую тобі, Колекціонере, — сказав Павук. — І пам'ятай, що я казав про удачу та про уникання темних кімнат.

І з цими словами, підбравши стос книжок, Павук цілеспрямовано рушив дорогою.

Світло рікою обтікало його обшмугляні п'яти, а обіч тяглася хирлява тінь.

2

Звичайного дня Том Арджент проявив би плівку одразу після роботи. Але це був незвичайний день. День, коли Том Арджент остаточно, смертельно закохався.

Він не мав наміру закохуватись. Том збирався провести другу половину дня, тихо складаючи каталог своїх негативів, можливо, випити чашку чаю та послухати радіо. Звичайного дня він міг очікувати двох, може, трьох відвідувачів, більшість з яких хотіла б знати, чи проявить він їхню стару плівку, полагодить зламаний фотоапарат або підкаже, як пройти до найближчої книгарні. Однак того дня продзвонив дзвоник над дверима, і увійшла найвродливіша дівчина, яку Том Арджент будь-коли бачив.

Власне, врода — це не розмір або форма, не вбрання або колір. Справжня врода — це те, що *сяє*. Решта — лише чарівність. Ця дівчина була водночас темною й осяйною, як мідний бук на сонці. Сяяла її коричнева шкіра, а очі були всіх відтінків листя: від гвінейського золота до землисто-чорного. Вбрана в жовту сукню. А волосся — як корона осіннього полум'я. І так, вона була дуже вродлива. Але не в усьому цьому полягала її врода. І хоч на той час, коли вона пішла, Том ледве пригадував її одяг, або форму обличчя, чи колір очей, або точний відтінок шкіри, він знав, що завжди пам'ятатиме це сяйво. Том Арджент змінився навіки.

— Я можу вам допомогти, міс? — запитав він, коли вона увійшла до крамниці.

Дівчина всміхнулася.

— Хотіла б купити цю світлину, — сказала вона, вказуючи на фотографію, вивішену у вікні. — Я так розумію, вона продається?

Цю світлину Том зробив взимку. Йшов сніг, що рідко траплялось у Кінгз-Крос, і лише на один день знайомі вулиці знову стали новими й чистими. Якийсь хлопчик, бавлячись із друзями, жбурнув сніжку, і Том упіймав момент, світло, погляд хлопчика просто в об'єктив у ту саму мить, як сніжка розпочинає свою траєкторію, блискучий порив розсипчастого снігу, доки та летить на нього, описуючи